

**TEKSTİL SEKTÖRÜNÜN
2009 YILI ŞUBAT AYI
İHRACAT PERFORMANSI ÜZERİNE
KISA DEĞERLENDİRME**

2009 Ocak - Şubat İki Aylık Tekstil İhracatı

Türkiye'nin tekstil ihracatı, 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla %35,8 oranında düşüşle 770 milyon dolar olarak kayda alınmıştır.

Tekstil sektöründe 2008 yılı genelinde %3,9 ihracat artışı tesbit edilmişse de 2008 yılının Kasım ve Aralık aylarında sırasıyla %25,2 ve %27,5 oranlarında ihracat düşüşleri kaydedilmiştir. Sektörde 2009 yılı Ocak ayında %32,2, Şubat ayında ise %39,5 oranında ihracat azalması görülmesi, sektörün ihracat performansında ivmesi artan bir düşüş yaşandığını işaret etmektedir.

2009 yılının ilk iki ayında Türkiye'den genel ihracat %31,7 oranında düşüşle 20,4 milyar dolardan 13,9 milyar dolara gerilemiş; sanayi ürünleri ihracatı ise %34,1 oranında azalarak 14,1 milyardan 9,3 milyar dolara düşmüştür.

Tekstil ihracatının Türkiye genel ihracatı içindeki payı %5,9'dan %5,5'e, sanayi ürünleri ihracatındaki payı ise %6,8'den %6,7'ye gerilemiştir.

Bu veriler çerçevesinde, tekstil ve hammaddeleri ihracatında düşüşün (%35,8) hem genel ihracattaki %31,7'lik hem de sanayi ihracatındaki %34,9'luk düşüşe oldukça yakın düzeyde olduğu söylenebilir.

Genel İhracat Performansı İçinde			
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatının Payı			
<i>Birim: 1000 \$</i>	2008	2009	2008 / 2009
	Ocak - Şubat	Ocak - Şubat	Değişim %
Türkiye Genel İhracatı	20.374.839	13.908.308	-31,7
Tekstil ve Hammaddeleri İhracatı	1.199.939	769.959	-35,8
Teks.ve Hammaddeleri İhracatının Payı %	5,9	5,5	
Sanayi İhracatı	17.693.957	11.520.639	-34,9
Teks.ve Hammaddeler İhracatının Sanayi İhracatındaki Payı %	6,8	6,7	

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Ülke Grupları Bazında Tekstil İhracatındaki Gelişmeler

2009 yılının Ocak-Şubat döneminde, istisnasız tüm ülke gruplarına yönelik tekstil ihracatında %10,9 ile %50,8 arasında değişen oranlarda düşüşler olmuştur.

2009 yılının ilk iki ayında 770 milyon dolarlık tekstil ve hammaddeleri ihracatının 407,4 milyon dolarlık kısmı, diğer bir ifade ile %52,9'luk bölümü 27 AB ülkesine yapılmıştır.

2009 yılı Ocak – Şubat döneminde AB ülkelerine ihracatta kaydedilen %33,4'lük düşüşün, küresel krizle birlikte AB pazarlarında ortaya çıkan daralmanın etkisinin tekstil ihracatımıza yansımalarının bir göstergesi olduğu çıkarımı yapılabilir.

ABD, Kanada, İsviçre gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer OECD Ülke Grubu"na 2008 yılının Ocak-Şubat dönemine kıyasla 2009 yılının Ocak-Şubat aylarında %38,4 oranında düşüş ile 33,5 milyon dolarlık tekstil ihraç edilirken, Makedonya, Arnavutluk, Bosna Hersek gibi ülkelerin yer aldığı "Diğer Avrupa Ülke Grubu"na tekstil ihracatı %34,5 oranında azalarak 21 milyon dolara gerilemiştir.

AB ülkeleri dışında en fazla tekstil ihracatı yapılan ülke grupları "Eski SSCB Ülkeleri" ve "Ortadoğu Ülkeleri"dir. Bu ülke gruplarından Rusya Federasyonu, Ukrayna, Beyaz Rusya, Özbekistan gibi ülkelerin gruplandırıldığı Eski SSCB Ülkeleri'ne ihracat %50,8 oranında keskin bir düşüş göstererek, 191,6 milyon dolardan 94,2 milyon dolara gerilemiş; Ortadoğu Ülkeleri'ne tekstil ve hammaddeleri ihracatı ise 2009 ilk iki ayında %10,9 oranında düşüşle 78,2 milyon dolar olmuştur.

Mısır, Fas, Tunus gibi ülkelerin gruplandırıldığı Afrika Ülkeleri, Türkiye'nin tekstil ihracatındaki %8,3'lik pay ile diğer önde gelen ülke gruplarından biridir. Bu ülke grubu için 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde %22 oranında düşüş ile 64,1 milyon dolarlık ihracat kayda alınmıştır.

Başlıca Ülke Grupları İtibariyle Türkiye Tekstil İhracatı Kaydı					
	2008 Ocak-Şubat 1000 \$	<i>Toplam Tekstilde Pay %</i>	2009 Ocak-Şubat 1000 \$	<i>Toplam Tekstilde Pay %</i>	2008 / 2009 Değişim %
AB Ülkeleri Toplamı	611.610	51,0	407.430	52,9	-33,4
Diğer OECD Ülkeleri Toplamı (ABD,Kanada, İsviçre vb)	54.370	4,5	33.504	4,4	-38,4
Diğer Avrupa Ülkeleri Toplamı (Makedonya, KKTC, Sırbistan, vb)	32.075	2,7	21.022	2,7	-34,5
Eski S.S.C.B Ülkeleri Toplamı (Rusya Fed., Azerbaycan, Özbekistan vb)	191.642	16,0	94.224	12,2	-50,8
Ortadoğu Ülkeleri Toplamı (S. Arabistan, İsrail, Kuveyt vb)	87.749	7,3	78.161	10,2	-10,9
Afrika Ülkeleri Toplamı (Mısır, Tunus, Cezayir , GAC vb)	82.172	6,8	64.122	8,3	-22,0
Diğer Asya Ülkeleri (Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan vb)	39.349	3,3	22.838	3,0	-42,0
Diğer Ülkeler ve Bölgeler Toplamı	100.972	8,4	48.658	6,3	-51,8
Toplam Tekstil İhracatı Kaydı	1.199.939	100,0	769.959	100,0	-35,8

Kaynak: İhracatçı Birlikleri Kayıtları

Diğer taraftan, 2009 yılının Ocak ayında Çin, Hindistan, Malezya, Tayvan gibi Uzakdoğu ülkelerinin yer aldığı diğer Asya ülkeleri grubuna yönelik tekstil ve hammaddeleri ihracatı da, %42 oranında azalarak 22,8 milyon dolar düzeyine gerilemiştir.

Belli Başlı Pazarlara Tekstil İhracatında Gelişmeler

Ülke bazında bakıldığında, 2009 yılının ilk iki ayında Türkiye'den en fazla tekstil ve hammaddeleri ihraç edilen ülkeler İtalya, Rusya Federasyonu, Almanya, İran, Romanya ve Polonya olarak sıralanmaktadır. En fazla ihracat yapılan ilk on ülkenin tamında ihracat %7,4 ile %51,1 arasında değişen oranlarda düşüş göstermiştir.

2009 yılının Ocak-Şubat döneminde İtalya'ya tekstil ve hammaddeleri ihracatı %31,7'lik düşüşle 118,4 milyondan 80,9 milyona gerilemiş, Rusya Federasyonu'na ihracat %51,1'lik keskin bir düşüşle 144,1 milyondan 70,5 milyona gerilemiş ve böylelikle Rusya 2008 yılında en büyük pazar konumunda iken 2009 yılı Ocak-Şubat döneminde sıralamada ikinci sıraya

gerilemiştir. İtalya'nın Türkiye genel tekstil ihracatındaki payı %10,5 ve Rusya Federasyonu'nun payı %9,2 olarak hesaplanmaktadır.

Tekstil ihracatında üçüncü büyük pazar Almanya'ya ihracat 2009'un ilk iki ayında 2008'in aynı dönemine kıyasla %22,7 oranında azalarak 62,8 milyon dolardan 48,5 milyon dolara gerilemiş, dördüncü büyük pazar İran'a ihracat %7,4 oranında düşüşle 42 milyon dolardan 38,8 milyon dolara düşmüştür. Toplam tekstil ihracatındaki %35,8'lik düşüş oranıyla karşılaştırıldığında oldukça küçük değerdeki bu düşüş oranı sonucu İran'ın Türkiye toplam tekstil ve hammaddeleri ihracatındaki payı %3,5'den %5'e yükselmiştir. Beşinci büyük pazar Romanya'ya tekstil ve hammaddeleri ihracatı, %39,1 oranında düşüşle 63,6 milyon dolardan 38,7 milyon dolara gerilemiştir.

2009 yılının ilk iki ayında en fazla tekstil ve hammaddeleri ihraç edilen ilk 10 ülke içinde yer alan diğer ülkeler olan Polonya, Yunanistan, İngiltere, Bulgaristan ve İspanya'ya yönelik tekstil ihracatı da %24,3 ile %42,3 arasında değişen oranlarda gerileme göstermiştir.

Türkiye'nin en fazla tekstil ve hammaddeleri ihracatı yaptığı ülkeler aşağıdaki tablodan görülebilir.

TÜRKİYE TEKSTİL VE HAMMADDELERİ İHRACATI					
EN FAZLA İHRACAT YAPILAN ÜLKELER / \$ SIRALI					
OCAK - ŞUBAT 2009					
	2008 OCAK - ŞUBAT	TOP. TEKS.DE PAY%	2009 OCAK - ŞUBAT	TOP. TEKS.DE PAY%	DEĞİŞİM %
İTALYA	118.382	9,9	80.879	10,5	-31,7
RUSYA FEDERASYONU	144.074	12,0	70.474	9,2	-51,1
ALMANYA	62.773	5,2	48.518	6,3	-22,7
İRAN	41.968	3,5	38.845	5,0	-7,4
ROMANYA	63.558	5,3	38.720	5,0	-39,1
POLONYA	54.146	4,5	35.448	4,6	-34,5
YUNANİSTAN	36.072	3,0	27.299	3,5	-24,3
İNGİLTERE	44.270	3,7	25.548	3,3	-42,3
BULGARİSTAN	42.426	3,5	24.644	3,2	-41,9
İSPANYA	35.415	3,0	23.013	3,0	-35,0
İLK 10 ÜLKE TOPLAMI	643.084	53,6	413.388	53,7	-35,7
TOPLAM TEKSTİL İHRACATI	1.199.939	100	769.959	100	-35,8

KAYNAK: İhracatçı Birlikleri Kayıt Rakamları

Üretim ve Kapasite Kullanımındaki Gelişmeler

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından Şubat ayında açıklanan Sanayi Üretim İndeksi'ne göre, 2008 yılının Aralık ayında tekstil ürünleri imalatında üretim endeksi, Kasım ayına göre %25,9 oranında, 2007 yılının Aralık ayına göre ise %23,7 oranında düşmüştür. 2008 yılında tekstil ürünleri imalatında yıllık ortalama üretim endeksi %10,6 düşüş göstermiştir.

Yine TÜİK tarafından en son açıklanan verilere göre, tekstil ürünleri imalat sanayiinde kapasite kullanım oranı 2007 yılının Aralık ayında %79,3 iken, 2008 yılının Aralık ayında %71,4'e gerilemiştir. Buradan, tekstil ürünleri imalat sanayiinde kapasite kullanım oranının, 2008 yılının Aralık ayında bir önceki yılın aralık ayına göre %10 oranında gerilediği anlaşılmaktadır.

2009 Yılı Şubat Ayında Hazırgiyim ve Konfeksiyon İhracatına Euro/Dolar Paritesi'nin Etkisi

Ocak – Şubat Dönemi

2009 yılı Ocak-Şubat döneminde geçen yılın aynı dönemine kıyasla %35,8'lik düşüşle 770 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 407,4 milyon dolarla **%52,9'u** ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır**.

2008 yılı Ocak-Şubat döneminde 1 Euro 1,47 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Ocak-Şubat ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%11,25'lik düşüşle 1,31 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Ocak-Şubat döneminde Euro bazında yapılan ihracat**, dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%11,25 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %11,25 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Ocak-Şubat döneminde gerçekleştirilen 770 milyon dolarlık tekstil ihracatının 407,4 milyon dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, 770 milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %11,25'lik fiktif düşüş meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 407,4 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %11,25'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 453,3 milyon dolarlık

gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda **2009 yılı Ocak-Şubat döneminde reel bazda toplam ihracat tutarı 815,8 dolar olmaktadır.**

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Ocak-Şubat döneminde gerçekleştirilen 1,2 milyar dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Ocak-Şubat döneminde hazır giyim ve konfeksiyon sektörünün ihracat performansında %35,8'lik düşüş değil, reel anlamda %32'lik düşüş meydana gelmiştir.**

Şubat Ayı

2009 yılı Şubat ayında geçen yılın aynı ayına oranla %39,5'lük düşüşle 370,8 milyon dolarlık tekstil ihracatı yapılmıştır.

Söz konusu ihracatın, 190,9 milyon dolarla %51,5'i ihracatın Euro üzerinden gerçekleştirildiği **AB27 ülkelerine yapılmaktadır.**

2008 yılı Şubat ayında 1 Euro 1,47 ABD Dolarına eşit iken, **2009 yılının Şubat ayında** Euro'nun değeri ABD Dolarına karşı **%13,1'lik düşüşle 1,28 dolar** düzeyine gerilemiştir.

Bu durumda, **2009 yılı Şubat ayında Euro bazında yapılan ihracat,** dolar olarak istatistiklerde yeralırken, 2008 yılının aynı ayına göre **%13,1 daha az yansımakta** ve böylelikle dolar bazındaki istatistiklerde %13,1 oranında fiktif bir düşüş yaratmaktadır

Buna göre, 2009 yılının Şubat ayında gerçekleştirilen 370,8 milyar dolarlık tekstil ihracatının 191 milyon dolarlık bölümü Euro üzerinden gerçekleştirilerek Dolar üzerinden hesaplandığı dikkate alındığında, 370,8 **milyon dolarlık ihracatta pariteden kaynaklanan %13,1'lik fiktif düşüş** meydana geldiği görülmektedir.

Bu çerçevede 191 milyon dolarlık Euro bölgesine yapılan ihracat, %13,1'lik pariteden kaynaklanan fiktif düşüşten arındırıldığında 216 milyon dolarlık gerçek değere ulaşılmakta ve bu durumda **2009 yılı Şubat ayında reel bazda toplam ihracat tutarı 395,8 milyon dolar olmaktadır.**

Söz konusu ihracat tutarı, 2008 yılı Şubat ayında gerçekleştirilen 612,5 milyon dolarla kıyaslandığında ise **2009 yılının Şubat ayında tekstil ve hammaddeleri sektörünün ihracat performansında %39,5'lik düşüş değil, reel anlamda %35,4'lük düşüş** meydana gelmiştir.

EURO-DOLAR PARİTESİ TABLOSU

	2007	2008		2009	
Aylar	Çapraz Kur	Çapraz Kur	07 / 08 Değişim %	Çapraz Kur	08 / 09 Değişim %
Ocak	1,29880	1,47023	13,20	1,33181	-9,41
Şubat	1,30597	1,47316	12,80	1,28049	-13,08
Ocak-Şubat	1,30239	1,47170	13,00	1,30615	-11,25

*İTKİB Genel Sekreterliği
AR & GE ve Mevzuat Şubesi
05.03.2009*